

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Helyben.		Vidékre küldve:	
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	10 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	5 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50 .	Negyed évre . . .	2 . . . 50 .
Égy óra . . .	— . . .	Egy óra . . .	— . . .
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **HJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többzet
 megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor
 4 fillér.

A 67-es alap csödjé.

Irta: **Kossuth Ferencz.**

Elvitázhatatlan tény az, hogy évek óta lehetetlenné vált az 1867 ik évi XII-ik t.-cz. által teremtett közös ügyeket e törvénynek rendelkezései szerint kezelni.

Lehetetlenné vált még annak a 25-ik szakasznak a megtartása is, melyet a törvény a közös ügyeknek és azok kezelési módjának alapföltételeül jelölt ki.

Ez az alapföltétel, a törvény említett szakasza szerint, abból áll, hogy Magyarország csakis Ausztriának alkotmányos képviselével érintkezzék; Ausztria alkotmányos képviselével pedig már évek óta nem érintkezhetik az ország semmi közös viszonyokra vonatkozólag.

Ez letagadhatatlan abszolút tény, melyet nem lehet és nem szabad tovább szem elől téveszteni, mert ha ez tovább is megtörténék, ez esetben a magyar kormány saját kezével rombolná le azokat a 67-es törvényeket, melyek létesítésének és kormányzatának alapját képezik.

Nekünk, a függetlenségi pártnak, nincs semmi okunk azon bánkódní, ha a 67-es törvények érvénytelenekké lesznek.

De mert alkotmányos párt vagyunk, bármennyire helytelenítjük e jogfeladó törvényeket és bármilyen kártartással küzdünk eltörlésükért, azért mégis kötelességünk megkövetelni azt, hogy a törvény, még ha rossz is, addig amíg el nem töröltetik, tartassék meg és ne játszassék ki.

Egész alkotmányos életünk ezen az elven épült fel. Ennek az elvnek a fentartása nem képezhet pártkérdést.

Minden szabadságszerető magyar embernek kezét kellene fognia azért, hogy megkövetelje a törvények szigorú és szószerinti végrehajtását, még akkor is, ha a végrehajtás következményei nem kedveznek az általa vallott irányzatnak. Ha pedig e törvények rendes végrehajtása elé bármilyen akadály gördül, s ezt az akadályt nincs módjában az országnak elhárítani, — ebben az esetben töröltessék el a megmarthatatlan törvény, és helyettesítsék oly törvénnyel, mely megtartható lesz.

Ha az ország többsége még most is, a sok csalódás után, a közösügyes rendszernek hive, ebben az esetben a függetlenségi párt körömszakadtáig küzdene bár az ellen, hogy e rendszer új törvényekben nyerjen kifejezést, de alkotmányos szempontból jogosult ben-

ne az, hogy a többség akarata érvényesüljön ismét bármely irányban.

Jöhetnek tehát más közösügyes törvények, ha az ország többsége, ellentállásunk daczára így akarná, de csak is oly törvényeknek kellene és lehetne jönni, amelyek végrehajthatók lennének és szorosán megtarthatók.

Nem csak politikai biba, de a nemzet ellen elkövetett bűn az, ha azok, kik hivatva lennének első sorban megvédeni a törvényeket, hozzá szoktatják az országot ahhoz a forgalomhoz, hogy a törvény szigorú megtartása felesleges mindaddig, míg kibuvó ajtókkal lehet a törvény rendelkezéseit megkerülni.

Az említett okoknál fogva nagyon is eljött annak az ideje, hogy a magyar országgyűlés elé addig ne terjeszsen a kormány oly ügyekről szóló javaslatot, melyekre vonatkozólag az osztrák birodalmi gyűlésnek is kellene határozni, a meddig a birodalmi gyűlés ezen ügyekre nézve tényleg nem határoz; mert nem lehet többé túrní azt, hogy a magyar országgyűléssel komédiát játszassanak, s határozatokat hozassanak, a birodalmi gyűlés pedig ne határozzon semmit, sőt az illető ügyek még elejbe se kerüljenek.

Helyes volt tehát az a megokolás, a melylyel a kormány elhalasztotta a

A Dudolán Sándor hétgal-léros köpönyegéről.

(Hajdu történet.)

Dudolán Sándor ur nem volt imilyen amolyan csédabéda ember. Ha már nem éppen is rektor, de iskola mester volt Dudolán Sándor ur a lovas hajduk áldott földjén, a buzakalászos rónaság kellőded kellő közepére telepített nemes Hajduszoboszló városában. Már pedig Hajduszoboszlón iskolamesternek lenni is nem legutolsó dicsőség, de mellette hasznos dicsőség is. Keresztelón, disznótörban, névnapon kézfogón, mint szinte legesengősebb paripás lakodalmon is megillető helye van a terített asztal mellett iskola mester urnak, és mert jó hajdunépünk ha pénzt nem is igen dobálja ki okos könyvekre, milyen akkortájt a Hármaskis Tükör is volt, de ételt-italt nem sajnál a tanítótól, hadd egyék, hadd igyék a vesző, ugysis eleget koplalt a debreczeni kollegiumban, hol némely délben nadrágszija csattját rántotta szűkebbre az éhes diák, bárha a mi kálvinista hitünk bójtöt nem ósmer.

Azonban azon nadrágszijas szoritós

délebédek is elmúltak, midőn Dudolán Sándor mester oktatóul szegődött a bivalynyaku vastag és kemény hajdufiak mellé, kiknek kőkemény koponyáján diót, akár őszibarack magot is törhetett Dudolán mester, azok kutyába sem vették azt. A hajdukoponya már eredetétől kezdve ilyen, odaelő a török vitéz handsárja, a császári ballon vitéz kosaras markolatu nehéz pallosa pattogott arról, de csak ritkább eset volt, hogy a hajduvitéz koponyáján léket is vágot, mert való igaz az is, a nosza rajta fürge hajdu lehetőleg hamarosabban koppintott oda törökpasa uram fertelmes kopasz fejére és a putinás németnek a kongós sakkjára; de még midőn már ezen hadi idők is elmúltak, a hajdu legények csupa barátságból is szives jóindulatulag kalapálták a táblás rézfokossal az egymás darutollas süveg tartóját. Azért a tapasztalt Dudolán Sándor mester nem is sokáig próbálgatta a hajdufiak kemény koponyájának barackkal s mi egymással való puhítgatását.

Más tanítási módszerrel aratott Dudolán mester maradandóbb sikereket a szoboszlói hajdu akadémiakon, a hová a füteni való töreket, szalmát, rágott csutka izéket, tőzeget az iskolások éppennyug háton hord-

ták fel az iskolai, nehéz szagu bogjakemen-czéhez, mint csak szép Hajdunánáson az érdemes Csiha diák, Magi diák. Nyakas diák és Timári diák iskolamesternek idejében, kik a nánási hajdunép által evangyélis-táknak is tartatának, sőt máiglan is a nánási négy evangyélisista néven emlegetik az ifju tiszteleteseket.

Dudolán Sándor mester nem volt ugyan evangyélisista Hajduszoboszlón, de az ő oktatási módszerénél különbet még a négy nánási evangyélisista sem találtak fel. Jóságos szivü, csupa magyar zamat nyelvü Szilágyi Bálint bácsinak, még ma is (félszázadok múltán is) lönybe borul a becsületes kék szemé, hahogy a Dudolán mester módszerére emlékezik.

Valami takaros vásott had volt a Dudolán mester keze alá rendelve. A földpadlós, dohos iskola szoba kemény padján szorongtak százhuszan, százharminczan is hajdufiuk. Még a Dudolán mester edzett marka is hólyagosra tört volna, hs ezt a lovashajdu vakarékokat nap, mint nap illómódon sorba fenekeli . . . Mert Dudolán mester próbálkozott azzal is, de a fiúk a pálcához edződtek és ekkor másként segített magán Dudolán Sándor mester. Akkortájt bővebben

póttartalékosokról szóló javaslatot, hogy t. i. Ausztriában a javaslat még nem is lett a bizottság elé terjesztve.

Természetesen, ez csak elnapolást jelent; magát a javaslatot nem vonta vissza a kormány; ezt még kötelességünk lesz az országgyűlésen a legnagyobb erővel ellenezni; de maga az elnapolás, mely a jelzett okra támaszkodva történt, egy lépés a felé az elhatározás felé, melyet minden áron érvényesíteni kell, hogy egyoldalulag többé semmit se tárgyaljon a magyar országgyűlés.

Tessék a kormánynak oly alkotmánymódosítással állni elő, amely a közügyek kezelését törvényszerűleg lehetővé teszi.

Mi e javaslatot ellenezni fogjuk egész erőnkkel, mert mi hazánk létét, jövőjét, boldogságban csakis a függetlenségben látjuk; de ha az ország többsége nem látja még be, hogy mi járunk az igaz uton, ám rendelkeznek a saját hite szerint, mert joga van hozzá; de ahhoz nincs joga, akármilyen nagy többségnek; hogy az ország világos törvényei ellenére intézze el az ország legéletbevágóbb ügyeit.

Egy szenzációs könyv.*

Megjelent dr. Kalmár Antal könyve: „Bekics Gusztáv történet- és közjog írása” czímen és a budapesti sajtó bíróság királyi sértés miatt mindjárt le is foglalta. Mi azon-

* A dr. Kalmár Antal könyvére vonatkozólag közöljük a Bácskai Hirlapból, a következő igen érdekes tudnivalókat.

termett a káka a szoboszlói szép határban, mely kákanak a tövén nem csupán réczruca költ, hanem a gyerekek valami takaros ostorokat fonogattak e kákából. Dudolán Sándor mester ilyen káka ostorral művelte a keményfejű tanulóit, kik a pálcához edződtek... A hajduknak a legérzékenyebb részét választotta ki Dudolán mester módszere szenvedő alapjául. És mi lehetett volna ez más?... Mint a hajdugyerekek a két füle. Ehhez könnyen fért Dudolán Sándor mester, a ki a kákaostorral a ficzkók fülét csetkelte és némelykor elannyira oktatta a tudományokban a lovashajdu vakarcsokat, mignem mindnyájának vérzett a füle és így azután ha tudománya nem is, de a „fülei” takarosán fejlődött a kis hajduknak...

Mindamellett nem a káka ostorról, sem a fülek csetkeléséről maradt fent szoboszlói Dudolán Sándor iskola mesternek legszebb hire-neve, hanem a hétgalléros köpönyegéről, a milyen hétgalléros köpönyege talán az egész szép virágos Hajduságon nem volt másnak, mint a nánási „szüksig nótárius”-nak, a ki azonban formájára vékonydongás és rücskös eséda-béda ember volt. Még bizonyugysé papirosból volt a „vater mörderje” is, a mit manapság „kráglinak” nevez a kifordított nyelvű hajduis.

Azonban szoboszlói Dudolán Sándor mester nem volt ilyen papirgalléros ember; — még a hétgalléros talleghajtó köpönyege is bizonyosan különb köpönyeg volt a nánási nótáriusénál. Finom brassói

ban mondhatjuk, hogy a könyv (a 67 utáni Ferencz Józsefről) az alkotmányos magyar királyról hódoló rajongással szól, de csak természetes, hogy az önkényuralmi osztrák császárról a történeti igazságokat a maga rideg valóságában adja elő. Hogy ez a történeti igazság kemény: annak maga a történet az oka — és nem Kalmár.

Hogy azonban ezt a történeti igazságot megszabad-e mondani mar most: ez más kérdés. Kalmár is csak azért mondja meg, mert Bekics a 10 kötetes Millennáris magyar történetben azt adja elő, hogy Ferencz Józsefet: „Kötelességérzet vezérelte akkor, midőn szabad folyást engedett Magyarországon a rémuralomnak, és kötelességérzet vezette, midőn 20 esztendeig ragaszkodott az önkényuralomhoz.”

Kalmár erre azonban azt mondja, hogy:

„Rózsás arcczal verben gázolni, anynyi magyar nemzetség czimerébe a bitófát beállítani, Nagy-Magyarországot fekete gyászba borítani, ifju lélekkel egy szabad nemzet ezeréves történelmi jogát idegen fegyverek segítségével eltiporni, az országot bilincsekbe verni, férfui lélekkel abban megis tartani s majdnem 20 esztendeig vaspálczával kormányozni: ilyen kötelességérzetet sem az etika, sem a világtörténelem nem ismer. Ha ez kötelességérzet, akkor Sulla is, meg Néro is csak kötelességüket teljesítették, előbbi az elfajult római köztársaság, utóbbi a zsarnoki czézizmus fenntartását tartván kötelességüknek.”

Tényleg nem kétséges, hogy a kötelességérzetnek mindig etikai tartalommal kell birni s tényleg nem kétséges, hogy a történetirónak mindig szem előtt kell tartani Cicerót: Nequid falsi dicere audeat, nequid veri non audeat, — ami annyit tesz, hogy: merjen minden igazat megmondani és ne merjen semmit sem hazudni, — mert Kalmár szerint: „Jobb semmit sem írni, mint nem igazat írni, vagy sem mindent megírni. A történelemben még csak „fél igazságot” sem szabad írni, mert a történetírásban a fél igazság: mindig egész hazugság.”

képosztó köpönyeg volt ez. Vert ezüstből volt ennek a nyúhetetlen köpönyegnek még a csattja is. Es Hajduszoboszlón ehhez a hétgalléros köpönyeghez, a Dudolán Sándor iskola mester köpönyegjéhez alkalmazkodott még talán az időjárás is; mert az időváltozásával mindig változott a Dudolán Sándor mester köpönyege is. Midőn ugyanis a télidő havas fürgetege engedett, midőn a tavasz idő a kiskertekben a védett bokrok alatt ibolya virágokat varázsolt elő kövér olvadásban folydogáló hó és jégkéreg alól, Dudolán mester egy-egy gallért mindig lekapsolt a hétgallérból, ugyanannyira hogy midőn a délibáb hullámokat ringató nyáron kotyogó csikóbőrös kulacsokkal, bicskahegyre való himmi-hummival rakott miskolczi szeredásokkal ballagtak ki némely városházi benlévő urak és Dudolán mester szalonnát sütni a Kösülyparti limbes-lombos, madárnótás erdőbe, ekkorra igazi egy szál galléros porköpönyeggé varáslódott és vedlett át a Dudolán Sándor mester télvihar fürgeteggel daczoló hétgalléros köpönyege; de a mely azután ismét galléronként nőttön nőtt, a midőn zuzmarával, jégcsapokkal, ropogós hóval terheltlen közeledett és közeledett a magyaralföldi farkastrikató télnek a dandárja. Azonban Dudolán mester felől csikoroghatott a fürgeteg, mert ha még az ördögök nagyanya seprözte volna is azt a veszekedett fürgeteget, ekkor sem bujhatott a Dudolán mester ezüst csattos, hétgalléros köpönyegjébe.

Szabad Hajdu.

A könyvnek ez a része olymagas irodalmi színvonalon álló, oly komoly történeti áthatottságra valló essay, hogy párját kell keresni a magyar történeti irodalomban.

A „legalkotmányosabb király” fejezeténél azon közjogi tételt állítja föl szerző, hogy a 48-ban megváltozott közjogi rendszerünk folytán mai napság „a király nem uralkodhatik — nem alkotmányosan.”

Ezt a tételt nagy közjogi és történeti ismereteinek egész tárházával bizonyítja be.

A királyi felségjogok és nemzeti jogoknak egész új rendszerét fejti ki. Bizonyító tételeit itt Werbőczy Tripártitumából és a Corpus Jurisból vezeti le, s e tekintben nemcsak Bekicscsel, de az összes közjogi íróinkkal polemizál.

A felségjogok rendszerének kifejtésénél főszólyt fektet a katona felségjogokra, közjogunknak ezen homályos tételeire. Százoldalon ezzel a tétellel úgy látszik csak azért foglalkozik Kalmár, hogy egyetlenegy tételt bizonyítson be, azon doktrínának közjogi képtelenségét t. i., hogy a magyar király, magyar királyi felségjogánál fogva a magyar hadsereg magyar nyelvét németté teheti.

Hogy a királyi felségjogok a nemzet nyelvét nem tartalmazhatják: itt közjogi bizonyítása valósággal fölséges.

Kalmár dr. szerint nemcsak az államhatalomnak, hanem a nemzeti nyelvnek is meg van a maga szuverenitása — és itt a tételt akképen állítja föl, hogy ahova a nemzeti nyelv szuverenitása nem terjed ki: oda nem terjedhet ki az államhatalom szuverenitása sem.

Ez egy új tétel közjogunkban: és rettenetesen igaz.

Szerző bámulatosan otthon van nemcsak a tételes magyar, hanem a modern európai államtudományok terén is és ezekkel kapcsolatosan bizonyítja be, hogy az 1867: XII. t. czikkel közjogi kereteiben Magyarország állami szuverenitása nem érvényesülhet.

Ezt tudtuk eddig is, de ilyen szépen bebizonyítva még nem olvastuk közjogi irodalmunkban.

Rendkívüli érdekes szerzőnek azon fejtegetése, hogy a Habsburgok alatt a nemzeti jogok sem át nem vitettek, sem be nem olvadtak a királyi felségjogokba, amint azt Bekics állítja.

Kossuthnak Bekicscsel szemben való történeti és lélektani megvédelmezése és Teleki László tragédiájának lélektani megvilágítása talán a legszebb fejezetei a könyvnek.

A magyar hadsereg nagy közjogi kérdéseiben szerző vaslogikájával valósággal megfojtja Bekicset, s izről izre szedi szét közjogi doktrínáját. Fényes dialektika, találó észjárás, higgadt tárgyilagos érvelés, s mindenütt az ismereteknek bősége jellemzi a Kalmár könyvét, a melynek talán a legértékesebb része a kilenczedik rész, ahol a XII ik t. cz. meghozatala körül elkövetett történeti, közjogi és politikai tévedéseket sorolja elő.

Ezt kivétel nélkül el kellene olvasni minden magyar embernek. Itt rendkívül szépen bizonyítja be a 67-es országgyűlés dekadens voltát a 48-as országgyűléssel szemben. És itt úgy is determinálhatunk, hogy ez a könyv az országban az első 48-as közjogi munka.

Kalmár dr. evvel a könyvével egyszerre Magyarország első rangu közjogi íróinak sorába lépett, s ha majd a sajtóbíróság fölmentése folytán (amiben nem kételkedünk) kiadja az elkobzott példányokat, akkor a mű szépségeiben gyönyörködni fog az egész Magyarország művelt közönsége. (Ámbár egy hét alatt így is elkelt már 656 példány)

Bács vármegyének gyér közjogi tudományos-sága pedig feltétlenül gratulálhat Kalmár doktornak. A fény a vármegyére esik vissza.

Dr. Jaris.

Városi közgyűlés.

Harmadik nap.

A városi közgyűlés harmadik napja nyugodtan simán folyt le. A gyűlés megnyitása után Puky főispán elnök félreértett szavait magyarázta meg, mit megnyugvással vettek tudomásul.

A szombat délutáni gyűlésről különben a következő tudósítás számol be:

Puky Gyula főispán megnyitva a gyűlést, tegnap elhangzott szavait magyarázta meg.

A lapok közleményei és több bizottsági tag részéről hozzám intézett kérdések — mondotta — hívják fel arra, hogy szóljak. Tegnap felszólalásomat félreértették, pedig az nem volt más, csupán kérelem, hogy ebből a teremből üzzük ki a pártpolitikát és objektív módon tárgyaljunk. Ez volt az egész és azt hiszem ez a nyilatkozatom megnyugtató is szolgálhat a Tek. közgyűlésnek.

Ezután áttértek a tárgyalásra.

A pallagi vasut építése.

A pallagi vasut kiépítésének ügye volt a mai gyűlés első tárgya. A tanács javasolja, hogy az 5 km hosszú vasutat, mely a főmérnök által kidolgozott terv szerint 105000 koronába kerülne, házilag építtesse ki. A költségek előteremtésére javasolja a tanács, hogy az törlesztéses kölcsön útján szereztessék be.

Az előirányzott 105000 koronából 50000 korona fedezve van a miniszter hozzájárulásával, a fennmaradó összeg pedig törlesztéséből az évi 8000 koronából, melyet a vasut kiépítési céljaira a közgyűlés évenként megszavazott.

Horváth István elfogadja a tanácsi előterjesztést, csupán azt javasolja, hogy neházi lag, hanem nyilvános árlejtés útján építessék ki a vasut.

Aczél Géza több módosítást ajánl, melyek csak a földmivelügyi miniszterrel kötendő szerződésre vonatkoznak.

Ábrahám László azt javasolja, hogy 105000 korona előirányzott összeggel hirdettessék meg az árlejtés és ha az eredményre nem vezetne, a közgyűlés határozzon, vajon házilag építessék-e ki.

Óry Mihály szerint nagy teher ez a vasut építése a polgárságra.

Vecsey Imre meleg szavakkal ajánlja újból a tanácsjavaslat elfogadását azzal a módosítással, melyet Horváth István ajánlott.

Szavazásra kerülően a dolog, első kérdés az, óhajtja-e a közgyűlés a vasut kiépítését. A többség a kiépítés mellett határozott a tanács javaslata értelmében a Horváth István módosításának megtoldásával.

Segély kérések.

Az orth. izr. hitközség és a statusquo izr. hitközség segélyt kérnek. A tanács tekintettel arra, hogy a város segélyt ad nekik évenként, ezáltal az újabb segélyt megtagadja. A közgyűlés elfogadja a tanács javaslatát.

A világitási vállalat 1903 évi költségvetése.

Oláh Károly ösmerteti a világitási vállalat költségvetését. A tanács elfogadásra ajánlja a költségvetést. 30960 korona felesleggel záródik. A tanács javaslatát elfogadják.

A polgári failletmény.

A polgári failletmény kiadására vonatkozó tanácsi javaslatot Király Gyula tanácsos ismertette. A fa kompetencia kiosztása november 1-én kezdődnek, ölenként 12 koronával.

Horváth István drágálja a fát — Simonffy Imre polgármester pedig ezzel ellenkezőleg éppen azt jelenti ki, hogy ez egyszerű ajándékozás, a mi egy városban sincs meg. Ha szüksége van a városnak pénzre, akkor adjon el fát, de csak meghatározott mennyiséget.

A gyűlés végül leszavazta a 12 koronás fakompetenciát s kimondotta, hogy a régi árban fogja a fát árusítani.

Az erdei iparvasut ügye.

Hosszu és unalmas vitát provokált ezután az erdei vasut építésének ügye. Ori uram és társai, az örök tagadók kezdték és nyújtották a vitát.

Vecsey Imre referálta a javaslatot. A tanács azt indítványozza, hogy guthon 7 kilométer távolságban fa fuvarozásra építse nek vasutat.

Óry Mihály a szekerések romlását látja a vasut felépítésében. Inkább hagyná veszni azt az összeget, a mibe a vasut eddig megvásárolt részei kerültek, semhogy a szekeres gazdákat a végső veszedelembe keressék.

Kerekes Géza elfogadja az építés tervét, csak azt javasolja, hogy az árverés útján építessék fel.

Aczél Géza, Komlóssy Arthur felszólalása után kimondották, hogy a vasutat kiépítetik, de az építésre nem irnak ki pályázatot, hanem azt házilag fogják eszközölni.

A gazdasági egyesület szubvencziója.

A gazdasági egyesület 1000 korona évi szubvencziót kér a városi tanácstól. A jog- és pénzügyi bizottság 600 koronát javasol, a tanács pedig elutasító határozatot indítványoz.

A közgyűlés a tanács javaslatát egyhangulag elfogadta s a gazdasági egyesület szubvenczióját megtagadta.

Az 1903-ik év költségvetése.

Következett költségvetés tárgyalása.

Vecsey Imre tb. főjegyző terjesztette elő a házipénztár és az általa kezelt alapok jövő évi költségvetését. Elmondotta, milyen retortákon ment keresztül már a költségvetés s végül úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadásra ajánlotta azt.

Márton Imre: Örömmel említi föl azt, hogy a 60 százalékos pótdadó a különböző, retorták kritikája folytán már is 35 százalékra ment le.

A tegnapi közgyűlés bizonyos állások bezűntetésének kilátásba helyezésével ismét esni fog a perczent. A költségvetés általánosságban elfogadásra ajánlja.

Freund Jenő erős kritikával sujtva az általános vita elején mindjárt azt a rendszert, a mely Debreczen közigazgatását jellemzi. Ez az oka annak, hogy a költségvetés állandó deficizzel küzdök. Más nagy városokban, hogy csak egy dolgot említsen, a piaczi jövedelemből 50-től 100 ezer koronáig terjedő bevétel szerepel a költségvetésben. Debreczen költségvetésébe 1 e tételnél személt cizmen 9 ezer korona büszkélkedik. Egy kis különbség pedig van két tétel között. A ki-

rályi törvényszéken 14 irnok és díjok dolgozik annyit, mint Debreczen városánál 48.

— Ebben negyvennyolcz ez a város — jelentette ki derűtség között.

Ebben negyvennyolcz, de ebben a negyvennyolczasságban nincs semmi köszönet. És mindaddig nem is lesz köszönet a városi politikában, a míg ezen változás nem történik. Reális költségvetésről, viszonyok javulásáról addig szó sem lehet. A költségvetést általánosságban elfogadják.

Roncsik Lajos: Hangsúlyozza, hogy ő a maga részéről mindig reális költségvetésre törekedett. Ajánlja a költségvetést elfogadásra.

Komlóssy Arthur: Érdekes dolog az, hogy a város deficiztjéről, a községi pótdadó emeléséről mennyi szó hangzott már el úgy pro, mint contra. De annak egyetlen megszüntetési módjáról, a Hortobágy hasznosításáról, a melyre pedig ebben a költségvetésben is történik utalás, egy szóval nem beszél senki. A polgárság felti jogait, a tisztviselők ez idő szerint kötve vannak. Pedig ez az egyetlen mód, a melylyel a deficitet és a költségvetési pótdadót egyszer és mindenkorra meg lehet szüntetni. Egyenként reflektál ezután Freund Jenő dr. érveire s végül örömeinek ad kifejezést, hogy a bizottsági tagok a költségeloirányzatot általánosságban elfogadják. Ez azt bizonyítja, hogy az 1903 ik évi költségeloirányzat jobb, mint az előző esztendő költségetése volt.

Juhász Ignác elmés beszédben boczolgatja a költségvetést. Ő ugymond, egyáltalán nem tartja ezt a költségvetést jobbnak, az előző évek költségvetésénél. Rendszertelenség, ingadozás vonul keresztül rajta most is. A főispán, a mikor a nagykölcsön elszámolás befejezést nyert s a mikor a kedélyek lecsilapodtak, azt mondtta, most már a komoly munka fog kezdődni. Úgy hiszi, hogy e mondása arra vonatkozott, hogy a város szénáját végre-valahára rendbe hozzák. Hát erre vonatkozólag ő azt jegyzi meg, hogy:

— Méltóságos uram, kezdjük el már azt a nagy munkát (derűtség.)

Puky Gyula: Kérem — nagyon szívesen.

Márton Imre szólalt fel ezután még egyszer. Alaposan boczolgatta az egyes kiemelkedőbb részeket s általános tárgyalás alapjául elfogadásra ajánlja.

Márton Imre hozzászólása után a költségvetést az általános tárgyalás alapjául elfogadták.

A részletes tárgyalás.

A részletes tárgyalásnál pontról-pontra vettek minden egyys tételt Nagyobbvita a legelőknél volt, a melyet azután még is elfogadtak. Az egyes tételekhez hozzászóltak: Horváth István, Szentessy János, Király Gyula, Fejér Ferencz.

A gyűlés hét óra után ért véget. A költségvetés tárgyalását ma hétfőn délután folytatják.

A tengeren.

Irt. Szebenyei József.

Nem elsőbb járok most a tengeren,
A esodái lelkekre már nem hatnak;
Mindegy nekem ha mormol csendesen
Vagy hullámai ha kajónkra csapnak.

Nem szólok és hozzám se szól senki,
Am hallom hogy sugdos egy a másnak:
„Ki légyen a sápadt ifju ember?
Talán beteg, vagy a szíve fájhat?
Mért van mindig szomorun magában,
S mit firkálhat folyton a papírra?
Épen mintha mérhetlen szerelmet,
Mérhetetlen fájdalommal írna.”

Egy kósza magyar jár itt a hajónkon
Az meséli nékiek nagy garral :
Magyar föld egy délibábos táját
Én árasztám el szerelmi dallal.
Hogy csalódtam, csalódtam egy lányban,
Kit miként az Istent úgy szerettem ;
S meggyőlve mindent a világon :
Földönfutó bújosóvá lettem.

S jön egy leány. Nagy Amerikának
Egyik szöke mosolygó babája.
Hozzám simul esendes mosolyogva.
Szemében a tenger száz varázsa,
Beszelné kezd bódító csodákat
Az ő lázas órjas hazáról,
Hol a költő dalát úgy imádják.
Lecsókolják forró ajakáról.

„Dalolj nekünk. Szomorut vagy vigat
És bódító vak szerelmet hints el !
Igaz érzés olyan ritka nálunk
Elárasztunk aranynyal és kincsesel
Te csak dalolj épen úgy mint otthon,
Égő szíved, lázas szenvedélyvel,
És a szíved mérhetlen szerelmét
Hintsd közöttünk olykor olykor széjjel.“

Szép kisasszony szép ez a mit mondasz
Am aranyért soha sem daloltam,
Otthon csupán egy csókot ha kaptam
Olyan igen nagyon boldog voltam
Az én dalom soha meg nem értik
A te órjas, lázas nagy hazádban.
Hej, most nagyon szomoru a nóta
A költő ha bújosó hazátlan.

Otthon néha sirtak még a lányok
Ha szomoru volt a dal a lanton,
Ahoz pedig semmi kedvem sincsen,
Nótámon hogy valaki kaczagjon,
Ami nóta van még a szívemben
Azt pedig csak haza küldöm lelkem
Had zokogjon otthon az a lányka
Aki miatt bújosóvá lettem.

NAPI HIREK.

A városi muzeum alapvetője.

Számtalanszor irtunk már egy városi muzeum megalapításának szükségességéről. Az eszme sokaknak tetszett, de mindezideig az nem öltött testet.

A különböző vidéki városok e tekintetben messze megelőztek bennünket. A kassai muzeum gazdag műtörténeti tárgyakban, a délmagyarországi muzeum az idegeneket meglepi gazdagságával, sőt még a kis Tiszafüred is előttünk lépdel, lelkesen hordva fel a régi kincsek gyűjtését. Nem akarjuk a többi helyi muzeumokat megemlíteni, mert nem szándékunk ez alkalommal kihegyezni azt a szembeszökő ellentétet, mely a gazdag és történeti eseményekben érdekes Debreczen és más városok közt észlelhető.

Nem ide tartozik annak a sok szellemi haszonnak elsorolása, mely egy városi muzeum felállításának természetes következtetése volna. Multunk fen-

maradt emlékeiből mennyi szép dolgot lehetne megóvni és a mult emlékeinek fénye bizonyára messze bevilágítaná történetünket. De eltekintve ettől, emelné városunk értékét az idegenek előtt, kik egytől-egyig csodálkoznak azon, hogy ennek a szép, vagyonban és szellemi intelligenciában gazdag városnak nincs muzeuma. A régi emlékek itt is, amott is elszórva hevernek, míg egyesítve bizonyára sok tanulságos dolgokat lehetne belőlök kibetűzni.

Ugy lászik azonban, hogy a régi óhajítás valóra válik. Az alapot a városi muzeum létesítésére tegnap tette le városunk egyik tiszteletreméltó és áldozatkész polgára: **Löfkovits** Arthur ékszernagykereskedő. A műpártoló egyesület közgyűlésén ugyanis szóba hozta Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes főjegyző azt a szomoru valót, hogy míg más kisebb városok a mult időemlékeit összegyűjtve gondnal, szeretettel őrzik az általuk alapított muzeumokban, addig nálunk történetünk legbecsesebb emlékei szétszórtan hevernek, holott ezek egy-sítésével mi is érdekes dolgokat gyűjthetnénk össze. A lelkes szavakra felállott Löfkovits Arthur és nagy értéket képviselő magángyűjteményét, mely becses történeti kincseket foglal magában, a felállítandó városi muzeumnak ajándékozta, megígérvén egyben, hogy a kulturális eset elérésére, a kezdet nehézségeinek legyőzésére ezen felül 5000 koronát adományoz.

Löfkovits Arthur évek óta gyűjti nagy áldozatok árán szaktudásával a nemzetünk és városunk multját bevilágító régiségeket. Azokat rendezte, szakszerűleg csoportosította s nemes gyönyört talált abban, ha egy-egy értékes darabot megszerezhetett. És most mindezt, fáradságának és áldozatkészségének gyümölcsét ajándékol hozza a kultúra oltárára, alapját vetve meg ezáltal annak a városi muzeumnak, mely régen érzett kulturszükségletet lesz hivatva pótolni.

Az alapvetőnek eme nemes cselekedete nem szorul dicséretre, mert a tett önmagát dicséri. Egy becsületes munkában megedzett, szakmájában tanult, társadalmilag művelt embernek ajándéka ez. Fenkölt gondolkozásának, nemesen érző szívének bizonyossága ez az áldozatkészség. Egy ilyen kulturát célzó adományt nemcsak hálás köszönettel kell fogadni, hanem odahatni, hogy most már Debreczen sz. kir. város és annak közönsége — megkapván az alapot — építse fel a városi muzeumot.

Mi pedig szivünkben köszönjük hűvövíts Arthurnak hazafias és bőkezű adományát és azt kívánjuk, hogy az ő kultúra iránt fogékony és melegen érző lelkének vágya egy városi muzeum felállítását illetőleg mielőbb teljesüljön. Joggal remélheti ezt, mert az alapot a továbbépítésre fölösen megadta.

Fazekas siremlék.

A főiskolai „Magyar Irodalmi Társulat“ elhatározta, hogy a Fazekas siremléket még ez iskolai év folyamán felállítja. Erre vonatkozólag a gyűjtést ismét megindítja és december havában a siremlék javára felolvasó ülést rendez. Remélhetőleg a gyűjtésből és az ünnepélyből befolyó összeg, a már összegyűlt tőkével együtt elég lesz arra, hogy Fazekas Mihálynak jeltelenül álló sírján szerény hozzá méltó emlékkő emelkedhessék.

A műpártoló egyesület közgyűlése.

A műpártoló egyesület tegnap délelőtt közgyűlést tartott a városi székház naxtertermében. A gyűlésen jelen voltak Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes főjegyző, Király Gyula, Vecsey Imre és Oláh Károly tanácsosok, Csikos Sándor dr. az egylet elnök, Lestyán Adorján kir. közjegyző, dr. Kenézy Gyula főorvos, dr. S. Szabó József, Koncz Ákos tb. tanácsos, dr. Széll Kálmán, Bakos Tibor, Pálffy József és Radó Miklós festőművész tanárok, Aczél Géza főmérnök, Löfkovits Arthur ékszernagykereskedő és még igen sokan az érdeklődők közül.

A közgyűlést dr. Csikos Sándor nyitotta meg kinek nagyérdemei vannak ezen kulturális egylet megalakítása körül. Bemutatja a belügyminiszter jóváhagyási záradékát, melylyel az alapszabályokat megerősítette. Szép szavakban üdvözölvén a közgyűlést, elmondja, hogy az egyletnek az az óhajítása, hogy Puky Gyula főispán ur kérsésék fel az ifju egylet elnökévé.

Éppen azért küldöttség kéri fel, melynek tagjai a megválasztott elnököt a közgyűlésbe meghívják.

Dr. Kenézy Gyula elnöklésével a küldöttek csakhamar visszatértek a főispánnal, ki éljenzés közt foglalta el az elnöki széket. Tartalmas beszédében megköszönte a személye felé irányult bizalmat, lelkes szavakban utal ezen megalakult egylet szükségességére. Örül, ha tehetsége szerint előre viheti az egylet ügyeit, melyek kitartó és egy célra törekvő munkát kívánnak.

Ezután Szücs Géza az egylet titkára olvasta fel a pénztári jelentést, melynek örvendetes adatait tudomásul vette a közgyűlés.

Majd Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes szólalt fel, s elmondja, hogy a nagyobb városok mily lelkesedéssel gyűjtik össze emlékeiket, egyikmásk kulturpalotát emel kincsei megőrzésére, s mi e tekintetben mitsem tudunk felmutatni. A műpártoló egyesület megszületésével együtt nagyon szeretné, ha mi is követnénk a többi városok példáját és gondnal, szeretettel halmozuk össze a multak emlékeit, melyek egész korokat jellemeznek és okulására szolgáltak laikusnak és tudósak egyiránt.

Komlóssy Arthur szavnira felállott

Békési „Prima“ házikenyér sütőde Debreczenben.

Sütőde telep **Miklós-utca 35.** Falk ház. Főelárurító hely **Nov. 1 től Piacz-u. 26.** Szikszay ház. a nagytözsde mellett. Fiók-elárurító helyek: **Simonffy-u. 2.** és **18.** számú vassátrak, hol ma és mindennap az elárurítások történnek.

Korondi Sándorné és Társa.

Löfkovics Arthur ékszernagykereskedő és kijelentette, hogy értékes régiség gyűjteményét a városnak, illetve a létesítendő városi múzeumnak ajándékozza, s a kezdet nehézségeinek legyőzésére tíz éven át 500—500 koronát, összesen ötezer koronát ad. — Ezt a nagy lelki és a kultura szeretetéből fakadó áldozatot a közgyűlés halásan veszi tudomásul és köszönetet mond a nemesen gondolkozó adukozónak.

Végül Bakos Tibor kijelentette, hogy a képkiallítás november 19-kén nyílik meg a városháza nagytermében.

Kinevezés.

Bernáth Elemér táblai elnök Nizsarovszky János nagyboesköi lakos, végzett joghallgatót a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Jánosi Zoltán bucsuzója.

A debreczeni nagytemplom új lelkésze, tiszteletes Jánosi Zoltán ev. ref. lelkész tegnap vasárnap délután bucsuzott el az öt rajongva szerető hajdusámsóni híveitől. Zsúfolásig megtelt a templom és a melyen, őszintén megindult hivatástól gyönyörű beszédben bucsuzott tiszteletes Jánosi Zoltán, aki rövid napokon Debreczenbe költözik és megkezdí remek hivatását.

Esküvő.

Páskuly Imre szatmári nagykereskedő tegnap esküdt örök hűséget Bosznay Gabriellának, Bosznay István nagykereskedő kedves leányának.

A tengeren

czimü érdemes szép költeményt közlünk Szebenyl Józseftől, fiatal hírlapíró társunktól, a ki amerikai utjából hazaérkezett az érdemes, lelkes Zseni Józseffel együtt végzett maradandó hatásu, hazafias körut után. Szívesen üdvözljük itthon.

A városi muzeum

alapításával és e muzeum kiválóan derék alapvetőjével, az ő nagy adományával, Löfkovits Arthur áldozatkésziségevel foglalkozunk lapunk más helyén. A legőszintébb és legnagyobb örömmel üdvözljük ezt, hisz éppen a „Debreczen“ volt az, mely már másfélévvvel ezelőtt agitált a városi muzeum alapítása mellett. Most midőn az eszme testet ölt, most midőn ily áldozatkész, nemes alapítónk is van, fokozódna örömünk, ha Simonffy polgármesterrel élükön más vagyonos, előkelő polgártársainktól is jegyezhetnénk fel áldozatkésziséget és támogatását e városi múzeumnak.

Királyi elismerés.

A király elrendelte, hogy Kovács János 39. gy. e. I. o. századosnak hű szolgálatai elismerésül a legfelsőbb megelégedés tudtára adassék.

A reformáció emlékűnepe.

A debreczeni ev. ref. főiskola ez évben is kegyeletteljesen üli meg a lelki szabadság nagy ünnepét, a reformáció emlékűnepe.

Uj műterem!

nyitottam. Bátorkodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kivitelű képek fognak előállítani

pét. E hó 31-én a reformáció emlékűnapján délelőtt kilencz órakor a nagytemplomban ünnepi istentiszteletet tart. Az ünnepi istentisztelet sorrendje a következő: 1. Felálló ének: 37. dicséret 1. verse. 2. Gyülekezeti közének: 37. dicséret 2. és verse. 3. XXIII. zsoltár Kleintől, előadja a főiskolai énekkar. 4. Imádkozik S. Szabó József. 5. Luther éneke, előadja a főiskolai énekkar. 6. Egyházi beszédet mond dr. Erdős József. 7. A tanítóképző intézet énekkarának éneke: „Jövel Krisztus hívő népe“ Szerző P. Nagy Zoltán. 8. Gyülekezeti záró-ének: 179. dicséret 10. verse. Az ünnepi istentiszteletre a nagyközönséget is szívesen látják.

Uj vasutvonal.

Az 1903. évi országos költségvetési javaslatban, melyet a hét folyamán terjesztett a kormány és képviselőház elé, varmegyénk Debreczen és Nyíregyháza város vasuti forgalmára nagy jelentőségű munkálat van praeliminálva, nevezetesen a nyíregyháza—csap—ungvári vasutvonal „teljesítő képességének fokozása“ s az ungvár—nagybereznaí vasutvonal kiépítése. A kereskedelmiügyi kormány e tervének megvalósulása által Debreczenbe Csap felé gyorsvonati összeköttetést nyerünk Budapestre s Debreczenen át Szatmár, Máramaros-Sziget felé s a Nagybereznaí kiépítendő fővonallal Debreczen egyik nevezetes állomása emelkedik ezo a fővonalon, melynek ugy hadászati mint kereskedelmi szempontból nagy a jelentősége. A mi egyébként csak természetes folyamánya a tervbe vett átalakításnak, hogy a nyíregyházi vasuti állomás épület rég óhajtott újraépítését még a jövő év folyamán megkezdik, hogy az így a forgalomnak megfelelővé tétessék; ugy szintén, hogy a kisvárdai vasuti állomás épület is kibővítettetni fog,

Hivatalos órák.

A debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesületében Gróf. Dégenfeld tér 2. szám az emeleten November hónapban mindenkor d. után 5—6 óráig 3-án napibiztos Konecz Elek, 4-én Hubay Alajos, 5-en Márk Endre, 19-én Materny Lajos, 39-én Miskolczy Jenő 24-én Medgyesi Ferencz. Ez alkalmakkor mindennemű egyesületi ügyek elintéztetnek s tagsági jelentkezések elfogadtatnak.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jó barátok, ösmérsók, kik felejthetetlen jó testvérünk, illetve agny bátyánk, Doszpoly János végtisztesség tételén személyes jelenlétükkel fájdalomukat enyhítették, nemkülönben a „Debreczeni kereskedő ifjak dalköre“ is, kik szíves közreműködésükkel a gyász ünnepély fényét emelték, fogadják ez uton is halás köszönetűket. — A gyászoló család.

SZINHÁZ.

Műsor:

Hétfőn: bérlet „B“ (másodsor) Ádám és Éva. Operette.

Kedden: bérlet „C“ Lemondás. Szinmű 4 felvonásban.

Ádám és Éva.

(Premiér.)

A tegnap esti bemutatóról nem sok irni valónk van. Azt már megszoktuk, hogy az ujdonság gyanánt a fővároshól hozzánk

került operettekben szellemességet és finomságot ne nagyon keressünk, lehetőleg sok tánczot és lehetőleg kevés ruhát inkább találunk s legföllebb fülbemászó élénk muzsikát. De hogy egy annyira szellemtelen, lélek nélküli, sőt egyenesen unalmas darab, minő az Ádám és Éva, tetszésre találjon a fővárosban, azt még sem gondoltuk.

Meséje értelmetlen, üres, alakjai siralmasan együgyűek, hogy azért mégis legyen valami a darabban, a két szerző az első felvonásban megpróbálkozik egy kis Offenbach-utánzattal, parodizálja a bibliát, de nagyon szellemtelenül, egyre hadi lábbon állva a jóízléssel.

Közben ontják a rossznál rosszabb kávéházi vicceket, köztük olyanokat is, a milyenekért kényszerzubbonyt szoktak emlegetni.

Bizony kár volt a fáradságaért, amit ennek az operettnak előállítására fordítottak. Csak a zene ér valamit benne. Van néhány dallamos keringője és indulója, ami már népszerűvé lett, egyébként meglehetősen üres az is.

A szereplők Felhő Rózsi, Krémerné Mezei, Krémer, Nagy Dezső megtették ami tőlük telt, nem rajtuk, hanem a darabon mult, hogy az unalom meglehetősen közönyössé tette a közönséget, mely csak egy ízben melegedett föl, midőn a harmadik felvonásban négyszer is megismételte Felhő Rózsinak ügyesen előadott kuplóját.

Még egy megjegyzésünk van. Operettnben a szerepeket csakis olyan színészeknek lehet adni, akiknek hangjuk van, vagy ha bármi ok miatt ez nem lehetséges, akkor az énekszámokat huzzák ki belőle, mert éppen nem kellemes a közönségnek az olyan vergődés, a milyenben tegnap este egynehányszor része volt.

(—s—c.)

Böszörményi levél.

Régen gondolkoztam azon, irjak valamit e lapnak, bár jól tudom, böszörményi közdolgozokkal behatóan foglalkozni nem más, mint az embernek maga ellen zuditani a hivatalos körök neheztelesét. E nehezteles nem arról, holnapra tart, hanem még a gyermekünk is megérzi, a minthogy meg is érzi.

Borzasztó nép vagyunk, nem lehet semmit szóba hozni a nélkül, hogy találva ne érezné magát egyik-másik vezető ur. Közdolog tárgylagos tárgyalása is személyes sérelmet képez, melynek háta megett van egy nem magyar emberhez illő jellemvonás: a czine mintye, a bosszu.

Azon reményben hogy most ennek újabb táplálékot nem adok: szóvá teszek egyet és mást.

Hevernek a meghozott határozatok a jegyzőkönyvekben. A Kálvintéri templom falához ember, marha, szamar és disznó minden rendű rangu két és négy lábú állat dörgölődhetik ma is. Körül, ott állanak csupaszban a fák, mint egy-egy emlékeztetőjelek Kuklára, vagy Papp Bélára Valóban szép templomdiszek. Pedig Kövér Gábor ur diszfákat ajánlott, parkirozása elrendeltetett, sodronnyal körülvétele határozatokban nyugszik, aszfaltirozását már két év előtt be kellett volna végezni. Abban az időben azt mondta egy illetékes vezető ur „mihelyt ide

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy **Piacz-utcza 34 sz. a., a m. kir. főposta mellett**

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet

Tisztelettel **Harth Gusztáv** fényképész.

jön a Nt. esperes ur azonnal csináljuk*. No kérem: két éve lesz okt. 19-én a nt. ur böszönő beszéd tartásának és erről csak az illetékesek nem tudnánk?

Vagy nem lennének Böszörményhez méltóak, ha végre is hajtanák a mit határozunk.

Azt a furcsa dolgot, elkövette a közgyűlés, hogy visszaszította — megyei jóváhagyással — a város kikövezésére vonatkozó határozatát. E helyett évente 10 ezer koronát fordít utca kövezésre.

Ez a valódi szecesszió munkálat. Rendszeres-rendszertelenség. Talán Vasas ebben a tervező, mérnök és főmegbízott. És az ő felügyelője pedig a Jo Isten vagy Perekó! Mikor jönnek sorba a város belterületéhez tartozó nagy forgalmu, de kisebb utcák? (Ha Vasas úgy akarja! És Perekó uram helybenhagyja.)

Nagyszerű utcajavítás most az utca közepeinek feltöltése, a házak tövérol.

Nem elég az a rondaság, melyet a kóttal csináltak, hogy kétfelől száz meg száz hidféle rongy disztelenkedik mindenik alatt szemét és bacilus-telep, melyet szomszúság ellen bőven öntöz a nagy gözmalom vize, hanem csinálnak minden utcán költéséget és bosszuságot a lakosságnak, sártenget az utcán járóknak.

Ha már nem köveznek, legalább Tisza fővennyel hordassák meg.

Ha ilyen utca és kövezet rendezést nekem bárki a hazában mutat — az illetékesektől nyilvánosan fogok kérni bocsánatot. De addig nem!

Katz Herman tűzoltó segélyt kért a Tanácstól. Megkérdezte valaki tőle, hogy szabó é, mikor, meghallotta hogy suszter, az volt rá a válasz „a már más.” Mi letta sorsa kérvényének nem tudom, de azt igen, hogy ha Katz segélyt kap, pedig megérdemli, ugyancsak megérdemlené Oláh Alajos, Kutasi Imre, Oláh Antal, Nagy József, Cs. Szabó Sandor, Takács Gyula, Waládi József Puskás András, Zolnai Márton, Tóth Gábor, Deman József, Dobó Imre stb. Ez utóbbi karját megégette s hetekig beteg, 8 tagu családot tart fent.

De hova menjen, midőn a szerezés mosdatásért az egylet az évi segélyt is elvesztette?

Hát a tűzrendészeti szabály 2 § szerint alakított é a rendőrség segély-alapot?

Hát a rendőrség a tűzrendészeti szabály 3§ a szerint büntetéspénzből adott-e valaha a tűzoltó egyletnek?

Hát a 4 § szerint, mikor volt tűzszemle?

Hát a 21 § szerint a kormány rendelet 26 §-ában körülírt vizsgálat mikor volt? Tart-e ilyet az új kapitány ur? Mikor jutalmaztak vagy büntettek? Mikor?

Hát kérem büntetik a tűzoltó egyesületet, azok tagjait; jutalmazták a volt kényelmes parancsnokot. Számadástételre az érdekelt egyletet meg se hívják.

Figyelemre se méltatják, pedig itt nyilvánosság kell, ezt követeli a közönség érdeke, a volt parancsnok reputációja és a tűzoltóegylet, melyet megölni, nem foghatnak, míg Dr. Óvary Ferencz képviselő szövetségi elnök és Széll Kálmán miniszterelnök pártfogó kezét mellette tartja, hiába állt be a nemes vármegye is palástolónak! Sinfelhetnek és méltatlansággal a vezetőket és egyletet érinthetik, de meg nem ölhetik, ha bár rajta törvénytelenül a városnak 1/6 ezer koronát spórol, ha igyekeznek is.

De az elszámolásnak meg kell történni

még a polgári zenekar mintegy 2000 koronára hangszerért is. Hol vannak ezek? Kik vitték el? Miért vitték el? Ki a hibás, kit terhel kötelesség mulasztás ezekért? Hát a 8 év alatt tartott 18—24 bál jövedelméről ki számolt, hogy számolt?

Ne tessenek a setétben bujkálni, mert gyanut kelt.

Eddig pedig gyanu nem volt, csak mulasztással vádolás.

Egyetlen jótékony intézetünket, melynek létezését a volt kapitány tagadta, a polgármesteri jelentés elismerte hivatalos aszisztenciával akarják megölni, helyiségéből már zavarják ki.

Majd megöli ez is. De Tekintetes urak! Vegyetek el a mi nem az övé, de a mi az övé adjátok oda, akár a városnál, akár másnál van vagy volt. De mielőbb!

Ez az igazság!

A megye most határozott e komoly ügyben is. Majd ha elolvassuk. Hozzászólunk ahoz is, máshoz is.

És visszük szárnyakkal a miniszteriumhoz, melynél a provincialis hatalmaskodás és basáskodás ellen a tűzoltó egylet védelmét keresi is, találja is.

Miért nem vették el egymásét, hiszen voltak ott s vannak ott olyan egyének, kiknek a lakosság egész éven át annyi hasznát nem veszi mint egy tüzesetnél a tűzoltóknak, mégis több fizetésük van. És a megye belement a Böszörmény által kezdet törvénytelenységbe. Valódi minta megye!

Nem tudjuk feledni képviselőnk Dr. Benedek János beszámolóját és körünk felavatását. Sokat tanultunk azon a napon, ismerkedtünk is. Ha Isten által — pedig mióta U. Szabó Lajos meghalt, a föld legjobb embere, a kristályjelleme függetlenségi ember — úgy felünk formán a haláltól — tettekben mutatjuk meg pártunk erejét.

Készítik egyházunk költségvetését is, úgy hallottuk rá se gondolnak a megcsontított tanítói fizetések kiegészítésére és arra, hogy Sóvágó Gábor indítványa értelmében a 3-ik rendes papi állást szervezzék. Majd ott lesznek presbitereink s megfogják mondani, hogy mi a közhangulat, a népszava s hogy ismerjük már jól azt kinek higadtságától, nagy tudásától jellemétől egyházunk felvirágoztatását várjuk és a kit — mint a mi házunkból való húst, vérünkéből való vért — mielőbb gyülekezetünk élén kívánunk látni. A kinek lángszavai — melyeket Oithonunk felavatásakor mondott — lelkünkbe vésődtek s őt feledni nem tudjuk, nem fogjuk.

Hajdumegye alispánja nagyszerű döntést tett mult hóban. Vultur Endre virilis a nyáron Böszörményben lakott, mégis megbízottal szavaztatott a városi tisztújításon. Ez a dolog bejelentetett, és önagsága ilyenforma döntést hozott, — „mivel mar Vultur Endre nem lakik Böszörményben az elárás felesleges.”

No Nagyságodból is kitünő bíró lett volna! Ilyen logikával ilyen ítélet is hozható „mivel X. Y. gyilkos. most nem gyilkol, ergo nem büntethető.”

Bársony Bálint és Szücs Miklós képviselők ellen beadványt intézett valaki az 1886 t. cz. értelmében, hát ez az ügy hol hever? Mikor intézik el? A két kezét mos elve meddig divik, lent, középen és fent?

Vagy még nem lett kitalálva egy kibuvó ajtó? A mi vasutunk veszett egy köz-

lekedési eszköz. Hát a vele utazó személyzet.

Az üzletvezető urhoz van egy nyilvános interpellációm? Miért nem adnak ide elég kocsit?

Miért nem nyitják ki a pénztárt idejében? Vasárnap a debreczeni vásár alkalmával mintegy 200 ember nem kapott jegyet. Felszálltak jegy nélkül és a t. kalauzok a dupla díjat beszedték.

Kinek számoltak ezek? Mennyivel számoltak, miért szedték a dupla díjat? Szabad-e így ok nélkül zsarolni a közönséget? Hisz az nem oka, hogy jegyet, nem kapott?

Tessék nyilatkozni.

Tör.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríc Pál.

En azt kívántam, hogy Buche is ve-lünk ehesen. És a mi tábori kottánkhoz tartozó hat emberünk, kik Isten csodájára minden ütéstől, sebtől szerencsésen menekültek, beleegyeztek ebbe. Az ezreddobos Padoue kaczagott is.

— Már hiába, az öregek, csak öregek, soha nem fordulnak üres kézzel.

A szomszéd öt ujoncz kottája felé tekintvén láttuk, hogy tiszta vízben főzik a rizst. Összekacsintottunk, bezeg mi jó, kövér hús levest főztünk, a finom leves illata messzire érzett.

Nyolczórakor leirhatatlan étvágygyal kanaloztunk. Még a lakodalmamkor sem ebédtem ilyen jóízűt, ma is önelégülten gondolok reá vissza... Mindig kellemesen emlékezünk az ilyesmire. De bezzeg erre a jó ebédre sokáig is kellett böjtölni. A szegény ujonczok a mihamar felfalt kenyér miatt, masnap, tizennyolczadikán gonosz sorsba jutottak. Rövid volt a hadjáratunk, hanem igen rettenes. Ma már mindenek utána vagyunk; de megindulás nélkül ma sem gondolhatok vissza ilyen nagy nyomoruságra és nem győzök eleget hálálkodni Istenemnek, hogy megmenekültem.

Eközben az idő derülni kezdett. A napsugarak ki-kiragyantak a terhes felhők közül. Alighogy ettünk, máris az egész vonalon riadót vertek.

(Folyt. köv.)

60 hectoliter

jó minőségű

idei termésű

BOR

eladó

Budaházy Szilárd

hajdusámsomi lakosnál.

3481 - 1902. tkv. sz.

Hirdetmény.

Földes község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhirre teszi, hogy az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII és az 1891. XVI. törvényekben előirt helyszíni eljárás véget és pedig egyelőre csupán az azonosító **1902 december 1 ső** napján az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítanak

1) mindazok, akik a tjkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel,

2) mindazok, akik valamely ingatlannal tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kioszközljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok nincsenek, az átírásra az 1886. XXIX. tez. 15-18 és az 1889. XXXVIII. tez. 5. 6. 7. 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda használnak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek.

3) azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kerelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Püspökladányban, a kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál 1902. okt. 20-én

Gärtner Nándor
betét szerkesztő.

Dr. Tikos
kir. járásbíró.
3-2

1188—1902.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 1955/2—1902. sz. végzése folytán közhirre tétetik, miszerint dr. Sedliczky és Mosé részére dr. Altmann Béla debreczeni lakostól 31 kor. 47 fl. tőke, ennek 1902 évi május 5-től számítandó 6% kamatai és eddig összesen 32 kor. 43fl. perköltség erejéig 1902. é. aug. 4-én bíróilag le és felülfoglalt és 820 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1902. é. okt. 29-én d. e. 11 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Piacz-u. 46 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. okt. 5-én.

Bódogh Zs. bir. kiküldött.

Nők, férfiak, gyermekek
részére
meleg Jäger
aló ing, alsó nadrág
és öltöny
minden nagyságban,
meleg harisnyák,
térd és gyomr melegítők
férfi és kötött ujjasok
nagyválasztékban kaphatók
Bosznay J. és Társa
divatruházában Kossuth-u. 5.

Felhívás!!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmét arra felhívni, miszerint szíveskedjék a kenyérvétel alkalmával saját érdekében a rajta levő vignétáinkra, amelyek világosan

„Orosházi házikenyér“

nyomással vannak ellátva, különös figyelemmel lenni, mert csakis az ilyen vignétákkal ellátott kenyerek származnak a valódi orosházi házikenyér sütődénkből, a melyeket ez idő szerint még csak **Simonffy utca (bórház) és Piacz utca 79 sz.** alatt arusítunk el.

Ezzel egyidejűleg értesítjük, hogy a jövő héttől kezdve abban a kellemes helyzetben leszünk, hogy a házhoz való szállításra előjegyzéseket már elfogadhatunk, a melyeket a legpontosabban eszközölni fogunk.

Teljes tisztelettel

Gémes Ferencz és Társa
Orosházi házikenyér sütőde.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett

továbbá :

Fűzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagyválasztékban
a legjutányosabb árban

kaphatók :

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a »Bika« szálloda mellett.

338.

Az István gőzmalom társulat
GYÁRTMÁNYAINAK
ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. ápr. 18-án Bpsten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett. Zsákkal együtt. Kor. érték. 100 kiló

A. Asztali dara nagyszemű	28.—
B. " " aprószemű	27.—
O. Királyliszt	27.—
1. Lángliszt kivonat	26.—
2. Elsőrendű zsemleliszt	25.40
3. Zsemleliszt	24.40
4. Elsőr. kenyérl.	24.—
5. Közép kenyérliszt	23.20
6. Kenyérl.	22.—
7. Barna kenyérl.	19.60
7 1/2 " " II.	17.20
8. Takarmányl.	12.40
11. Finom korpa zsákkal	8.80
11. " " zsák nélkül	8.40
12. Durva korpa zsákkal	8.80
12. " " zsák nélkül	8.40
12. Csirkebuza zsák nélkül	7.60

A zsákok súlytartalma, tejsúlyt tiszta súlynak véve.
A. B. 0-6 számig 85 kiló
7. és 8. sz. 70 kiló
11. 12. 50 kiló

Debreczen, 1902. okt. 26.

Eladó bor.
Vadász Emil
debreczeni
átkosföldi szőlőtelepén
az idei termés, mintegy
500 hectoliter
egészben vagy részletekben eladó.
Levél cím : (6-3)
Debreczen, Homokkert 185 sz.

**Téli ruhák
tisztítását**

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Üzlethelyiség az utcára. ²⁰⁻⁶

Nincsen ajándék!

ezt kizárják legolcsóbb áraink. Divatos női ruhakelmék, díszek, Barchetek, kendők, meleg alsók **Boros Testvérek** nődivat áruházában Debreczen Kossuth-u. 6.

Kis fűszerüzletbe

használatos bolti álványok igen olcsón eladó. Eötvös u. 11.

A pozsonyi gazdasági kiállításon arany érdemmel kitüntetett:

Rimaszombati Conservgyár részvénytársaság

ajánlja mindenféle gyümölcs, főzelék, cukrozott gyümölcs, hus-conserv kiváló jöminőségű készítményeit, igen jutányos áron, ismét eladóknak megfelelő árengedménnyel.

Árjegyzéket kívánatra azonnal küld az Igazgatóság. ¹⁰⁻⁶

Értesítés.

Folyó 1902 évi nov. hó 12-én d. e. 10 orakor az aradi csapat kórháznál, az ezen kórház 1903. évi Január hó 1-től ugyanezen Deczember hó végéig esetleg 1905. évi Deczember hó végéig is való vendéglösszerű étkezésének biztosítása iránt nyilvános ajánlati tárgyalás csupán írásbeli ajánlatok elfogadása mellett fog megtartatni.

A feltétel füzet az aradi csapat kórháznál a teljtartalmu hirdetmény pedig az alulirott hadbiztosság területén levő valamennyi katonai kórházaknál gyengélkedő házaknál, térparancsnokságoknál, katonai állomás parancsnokságoknál, továbbá a kereskedelmi és iparkamaráknál, a vármegyei alispáni hivataloknál és a szabad királyi városok tanácsainál betekinthező.

Ezenkívül a teljtartalmu hirdetmény a budapesti közlöny beiktató részében is, mintegy az 1902. évi október hó 15-ike körüli időben közhírre fog tétetni.

Az ajánlati minták a valamennyi katonai kórházaknál és gyengélkedő házaknál betekinthezők.

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága. ³⁻³

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytisztító

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszeráramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerháza és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáival szemben.